

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. NARCYZY ŻMICHOWSKIEJ
w RZECZYCY

*„W wychowaniu chodzi o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem,
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał,
aby umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy,
ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim,
ale i dla drugich.”*

Jan Paweł II.

I. WPROWADZENIE

WYCHOWANIE – to proces wspierania dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, a nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, uczeń natomiast akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

PROFILAKTYKA – to zapobieganie pojawieniu się i występowaniu niepożądanych zjawisk i procesów, określanych jako patologie życia społecznego oraz promowanie zjawisk alternatywnych w stosunku do tych, które próbuje się wyeliminować.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny służy ujednoczeniu działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły oraz współpracy rodziców w dziedzinie profilaktyki domowej. Powstał w oparciu o obserwacje, ankiety, konsultacje z rodzicami, nauczycielami i Samorządem Szkolnym. Jego celem jest wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki. Zawiera działania, które angażują wszystkich uczniów i ich rodziców oraz całe środowisko szkolne (kadre pedagogiczną, pracowników administracji i obsługę szkoły).

Jego realizację powierza się wychowawcom klas podczas zajęć z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, psychologiem i pozostałymi pracownikami szkoły, a także rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.
2. Konwencja o Prawach Dziecka.
3. Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
10. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
12. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
13. Statut szkoły.

III. WIZJA ABSOLWENTA

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania się, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

IV. MISJA SZKOŁY

Misją naszej szkoły jest wspieranie dziecka w okresie jego rozwoju, przekazywanie wiedzy, kształcenie umiejętności, rozwijanie talentów i pasji, wychowanie w duchu patriotyzmu i poszanowania tradycji, przygotowanie do odbioru zjawisk współczesnej kultury oraz do życia w sferze osobistej i społecznej w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

V. WIZJA SZKOŁY

Nasza szkoła jest bezpieczną i przyjazną placówką przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania tak, aby każdy uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. Dbamy także o ich rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słusznego wyboru.

VI. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Podstawowym celem szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest:

- wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym i estetycznym,
- rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, indywidualizację procesu lekcyjnego, realizację indywidualnych programów nauczania oraz współdziałanie z różnymi instytucjami działającymi na rzecz oświaty, kultury i sportu,
- kształtowanie postaw patriotycznych przy całkowitym poszanowaniu tożsamości narodowej regionalnej, etnicznej, językowej religijnej,
- wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązanie do historii i tradycji narodowych,
- podejmowanie działań związanych z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi,
- poznawanie i podtrzymywanie kultury i tradycji regionalnych
- zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym angażowania się w wolontariat,
- propagowanie zdrowego stylu życia poprzez działalność sportową, rekreacyjną, turystyczną i kulturalną,
- prowadzenie profilaktyki bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym poruszania się w przestrzeni cyfrowej,

- przeciwdziałanie narkomanii, alkoholizmowi, niktynizmowi i dopalaczom,
- propagowanie zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu.
- kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska.

VII. TREŚCI WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE OKREŚLONE W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ KLAS I – III

OBSZAR	ZADANIA KLASY I - III
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; - zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; - przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; - kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; - rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; - kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; - uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; - kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; - rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; - kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; - kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; - przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; - zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; - rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.

<p style="text-align: center;">Kultura</p> <p style="text-align: center;">– wartości, normy, wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się; – kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; – kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; – kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; – inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; – przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; – przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; – wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; – kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; – kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; – kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
<p style="text-align: center;">Bezpieczeństwo</p> <p style="text-align: center;">– profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; – kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów; – przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach; – przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; – kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

VIII. TREŚCI WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE OKREŚLONE W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

KLAS IV – VIII

Wskazane poniżej zagadnienia należy omawiać na zajęciach z wychowawcą.

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gro madzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązywanie – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>

Relacje
– kształtowanie postaw społecznych

<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stawiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
--	---	---	--	--

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	
<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.</p> <p>Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>
<p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdziwość, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p>
<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności ko-rzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>

<p style="text-align: center;">Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	
<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</p> <p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p> <p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.</p>
<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>
<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p>	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p>

**IX. TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW WYCHOWANIA
I PROFILAKTYKI ZAWARTE W PODSTAWACH
PROGRAMOWYCH PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO**

ZDROWIE – edukacja zdrowotna

PRZEDMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE
<p align="center">Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; – ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; – posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; – posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; – reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; – wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; – przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; – ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; – ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
<p align="center">Informatyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> – w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
<p align="center">Biologia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; – uzasadnia konieczność ochrony przyrody; – opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
<p align="center">Wychowanie fizyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; – opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; – opisuje zasady zdrowego odżywiania; – przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; – przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; – omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; – wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; – omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; – wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni;

	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; - podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; - doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; - poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; - wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; - omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; - dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); - wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; - ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; - ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);
Technika	<ul style="list-style-type: none"> - przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; - kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

RELACJE – kształtowanie postaw społecznych

PRZEDMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE
<p>Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; – przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; – współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologie; – dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; – dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; – odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; – ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; – szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; – uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; – wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; – wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; – naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; – przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;
<p>Informatyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; – identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; – bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;
<p>Przyroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; – doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;
<p>Biologia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;

<p>Wychowanie fizyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; - pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; - wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; - wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; - omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; - identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; - wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; - wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; - współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; - motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);
<p>WOS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; - wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; - uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania); - przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej auto-prezentacji – kształtowania swojego wizerunku; - wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; - rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; - rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; - przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;
<p>Wychowanie do życia w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna i stosuje zasady <i>savoir-vivre'u</i> w różnych sytuacjach społecznych; - rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa; - kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; - bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; - ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;

KULTURA – wartości, normy i wzory zachowań

PRZEDMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none">– ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne;– szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;– określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;– odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób;– odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;
Język polski	<ul style="list-style-type: none">– kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym;– rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;– kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;– rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych;– rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;– rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;– rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej;– kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;– jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;
Historia	<ul style="list-style-type: none">– poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych,– zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;

<p>Muzyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; - zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; - zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; - uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); - angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; - uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; - stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
<p>Plastyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); - zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
<p>WOS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; - podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; - wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; - uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; - planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;
<p>Przyroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
<p>Informatyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; - postępuje etycznie w pracy z informacjami;
<p>Wychowanie do życia w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;

Geografia	<ul style="list-style-type: none"> - łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; - przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; - rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; - ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); - kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; - rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; - przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
------------------	---

BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

PRZEDMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; - rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; - stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; - ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; - stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; - rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; - przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;

	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; - uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; - wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; - stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; - ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; - omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; - wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; - wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; - wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; - przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; - wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; - przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); - wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> - przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; - analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;

X. TREŚCI I DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE

OBSZAR	ZADANIA	SPÓSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY
I. Kształtowanie postaw i norm społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązywanie poprawnych relacji w grupie i w szkole, - promowanie i wzmocnianie pozytywnych wzorów i postaw, - kształtowanie postaw etyczno-moralnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja projektów edukacyjno-wychowawczych, - udział w akcjach charytatywnych, - zajęcia z wychowawcą o danej tematyce - gazetki i wystawki szkolne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele,
II. Kształtowanie postaw patriotycznych oraz tożsamości regionalnej, narodowej i europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, zapoznanie z symbolami narodowymi i kulturowymi, - poznanie historii regionu i kraju w oparciu o mity, legendy, tradycje i miejsca pamięci narodowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja apeli i uroczystości z okazji rocznic i świąt państwowych, - opieka nad miejscami pamięci narodowej, - zamieszczanie informacji na gazetkach klasowych, - udział w gminnych obchodach świąt narodowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele, - bibliotekarz - opiekunowie Samorządu Szkolnego
III. Kulturowanie zwyczajów i tradycji szkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, - podtrzymywanie szkolnych tradycji i zwyczajów, 	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie uroczystości szkolnych takich, jak: <ul style="list-style-type: none"> a) ślubowanie pierwszoklasistów, b) Dzień Edukacji Narodowej, c) Święto Niepodległości, d) Andrzejkki, e) Jasełka, f) Choinka – zabawa szkolna g) Dzień Babci i Dziadka, h) Dzień Patrona, i) Powitanie wiosny, j) Dzień Ziemi, k) Olimpiada Przedszkolaka, l) Święto Rodziny (Dzień Matki i Ojca), 	<ul style="list-style-type: none"> - Samorząd Szkolny, - wychowawcy, - nauczyciele,

		<p>m) Noc Bibliotek, udział w olicznościowych konkursach świątecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele informatyki - wychowawcy klas, - nauczyciele przedmiotowi
<p>IV. Rozwijanie kompetencji i umiejętności uczniów wpływających na ich wszechstronny rozwój.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stwarzanie sytuacji wyzwających twórcze działania, - wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej w procesie edukacyjno-wychowawczym, - rozwijanie kompetencji informatycznych, - uświadomienie wartości nauki w życiu człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja konkursów i olimpiad, udział w zajęciach pozalekcyjnych, - realizacja projektów edukacyjno-wychowawczych, - lekcje tematyczne, - wykonywanie prac z wykorzystaniem technologii informatycznej. 	
<p>V. Rozwijanie zainteresowań czytelniczych, pobudzanie kreatywności i wyobraźni, kształcenie umiejętności spędzania wolnego czasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie umiejętności i sprawności posługiwania się językiem polskim i językami obcymi, - rozwijanie kompetencji czytelniczych, - propagowanie czytelnictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> - udział w tematycznych konkursach i olimpiadach, - współzawodnictwo w zakresie czytelnictwa klasowego i indywidualnego, - spotkania z autorami książek, - udział w ogólnopolskiej akcji Noc Bibliotek, - codzienna dbałość o poprawne posługiwanie się językiem polskim przez wszystkich pracowników szkoły, - podnoszenie sprawności posługiwania się językami obcymi, organizowanie konkursów językowych, - rozwijanie i promowanie uczniowskiej twórczości literackiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy pracownicy szkoły, a w szczególności nauczyciele języka polskiego i nauczyciel biblioteki
<p>VI. Wdrażanie poczucia odpowiedzialności, obowiązkowości i samodyscypliny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stwarzanie uczniom warunków do nabywania umiejętności planowania, organizowania i oceniania własnej pracy i nauki oraz przyjmowania za nią odpowiedzialności, 	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymywanie dyscypliny w zakresie frekwencji i punktualnego przychodzenia na zajęcia, wdrażanie kulturalnego sposobu zachowania się na apelach imprezach szkolnych i pozaszkolnych, - monitoring przyjętych przez uczniów obowiązków i zleconych do wykonania prac 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele przedmiotowi,

<p>VII. Wspomaganie rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja działań edukacyjnych i wychowawczych, - dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości uczniów, - motywowanie do podejmowania wysiłku intelektualnego i fizycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie uczniów PPP na terenie szkoły, udział w zajęciach dodatkowych, dobór odpowiednich metod i form pracy, stosowanie oceniania kształtującego, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele przedmiotowi, - psycholog, - rodzice, - pracownicy obsługi,
<p>VIII. Działania opiekuńcze szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja czasu wolnego, - tworzenie przyjaznego klimatu szkoły, - dbanie o realizację indywidualnych potrzeb ucznia, - wspieranie i pomaganie uczniom i ich rodzicom w trudnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> - opieka świetlicowa, - zajęcia pozalekcyjne, - współpraca z psychologiem szkolnym, realizacja projektów pomocowych, - pomoc psychologiczno-pedagogiczna, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy świetlic, - psycholog, - wychowawcy klas, - pracownicy obsługi, - rodzice,
<p>IX. Współdziałanie z rodzicami i środowiskiem lokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie osiągnięć szkoły, jej uczniów i nauczycieli, - włączenie rodziców w życie klasy i szkoły, - integracja szkoły ze środowiskiem lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z Radą Rodziców, - organizowanie imprez i uroczystości szkolnych, - organizacja spotkań ze specjalistami, - prowadzenie konsultacji dla rodziców, - zamieszczanie informacji promujących szkołę na stronie internetowej i lokalnej gazecie 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor szkoły, - nauczyciele, - wychowawcy klas,
<p>X. Kształtowanie świadomej postawy ekologicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budzenie zainteresowania środowiskiem naturalnym, - rozbudzanie wrażliwości na piękno przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie konkursów o tematyce przyrodniczej i ekologicznej, - włączenie się w ogólnopolską akcję „Sprzątań Świata”, - zorganizowanie Dnia Ziemi, - przeprowadzenie pogadanek na temat piękna i ochrony przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przyrody i biologii
<p>XI. Działania prozdrowotne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nauczanie świadomego i efektywnego wykorzystywania czasu wolnego, - dostarczanie wiedzy na temat ochrony środowiska, - wdrażanie uczniów do zachowań prozdrowot- 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z wychowawcą, - spotkania ze specjalistami, - tworzenie gazetek klasowych, - pogadanki tematyczne np. Światowy Dzień Walki z AIDS, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - nauczyciele, - rodzice,

	nych,	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzanie akcji charytatywnych np. Góra Grosza, zbiórka plastikowych nakrętek, 	
XII. Działania z zakresu bezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie nawyków przestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia, - doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, - minimalizowanie sytuacji niebezpiecznych i zagrożeń, - tworzenie warunków do bezpiecznej zabawy i nauki, - profilaktyka zapobiegania uzależnieniom, 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny do dyspozycji wychowawcy klasy, - próbne alarmy i ewakuacja szkoły, - objęcie PPP uczniów sprawiających trudności wychowawcze, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - wszyscy nauczyciele, - Inspektor BHP, - pracownicy obsługi

XI. TREŚCI I DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

OBSZAR	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY
<p>I. Podejmowanie działań wspomagających wychowanie w rodzinie jako skutecznej profilaktyki wszelkich zachowań ryzykownych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie dzieciom zagrożeń współczesnego świata, - kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, - zapoznanie rodziców ze skutecznymi metodami wychowawczymi 	<ul style="list-style-type: none"> - spektakle profilaktyczne - informowanie uczniów w czasie różnych zajęć wychowawczo-edukacyjnych o negatywnych skutkach sięgania po środki uzależniające, - wywiadowki profilaktyczne, - współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele, - psycholog szkolny
<p>II. Podejmowanie działań zmierzających do niwelowania wszelkich napięć emocjonalnych i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałania sytuacjom stresowym, - rozpowszechnianie informacji o osobach i instytucjach, które udzielają wsparcia dzieciom i młodzieży, - kształtowanie umiejętności kontrolowania własnej złości i agresywnych zachowań, 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze, - scenki dramatowe, - spotkania z psychologiem na temat spotkań z radzeniem sobie w sytuacji niepowodzeń oraz na temat uzależnień od komputera i Internetu, - porady nauczycieli, jak skutecznie uczyć się, planować i osiągać cele 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele, - psycholog szkolny
<p>III. Przeciwdziałanie przemocy, agresji i patologii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie różnych form aktywności sportowej, - wdrażanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, - zapobieganie zachowaniom niebezpiecznym w czasie imprez szkolnych oraz wycieczek, - wyeliminowanie agresji słownej, 	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wycieczek, rajdów, imprez sportowych, zabaw i gier ruchowych, - konsekwentne stosowanie kar za nieodpowiednie zachowanie, - zajęcia z wychowawcą, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele w-f
<p>IV. Uświadomienie szkodliwości stosowania środków uzależniających i substancji odurzających.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie uczniom i rodzicom niebezpieczeństwa wynikającego z zażywania narkotyków, dopalaczy, alkoholu, palenia papierosów itp. 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagogizacja rodziców, - zajęcia szkolnego koła PCK, - udział w konkursach tematycznych, - spektakle profilaktyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - wszyscy nauczyciele, - pracownicy obsługi i administracji,

<p>V. Niebezpieczeństwo cyberprzemocy i gier komputerowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona uczniów przed niepożądanymi treściami w internecie oraz skutkami i konsekwencjami prawnymi umieszczania nieodpowiednich treści, uświadomienie rodzicom potrzeby kontrolowania tego, co czyta, ogląda i w jakie gry komputerowe gra dziecko, - kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów, 	<ul style="list-style-type: none"> - prelekcje na temat zagrożeń wynikających z nieumiejętnego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej, pedagogizacja rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele informatyki, - pozostali nauczyciele
<p>VI. Propagowanie zdrowego stylu życia i odżywiania się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie i stosowanie zasad, zdrowego odżywiania się, - propagowanie aktywności fizycznej, - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie podczas zajęć tematyki związanej z prawidłowym odżywianiem się, - uczestniczenie w programach edukacyjnych: „Szklanka mleka”, „Owoce w szkole” 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - pielęgniarka szkolna, - nauczyciele
<p>VII. Wdrażanie do przestrzegania higieny osobistej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie i stosowanie zasad higieny osobistej, - zapoznanie z zagrożeniami wynikającymi z nieprzestrzegania higieny osobistej, - znaczenie wyglądu i czystości na samopoczucie i relacje z innymi, 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki z dziećmi na temat: dojrzenia płciowego, problemów okresu dojrzewania, higieny osobistej, dostosowania stroju do okoliczności, - dbanie o swój wygląd i estetykę, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - nauczyciele
<p>VIII. Edukacja w zakresie bezpieczeństwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie znaków powszechnej informacji (ewakuacyjnych, alarmowych), - zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa na drodze i w szkole obowiązującymi na przerwach, boisku, placu zabaw oraz poza nią, np. podczas wycieczek lub wyjść, ferii letnich i zimowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywne pełnienie dyżurów przez nauczycieli podczas przerw, - przestrzeganie i respektowanie zasad bezpieczeństwa i regulaminów podczas wycieczek szkolnych i wyjść poza teren szkoły, - akcje informacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - nauczyciele, - opiekunowie Samorządu Uczniowskiego, - specjalista BHP
<p>IX. Zapoznanie z zasadami pierwszej pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - znajomość sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia, - znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki nt. zasad udzielania pierwszej pomocy, - poznanie numerów alarmowych, udział uczniów w kole PCK, - pokazy udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy, - nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa

XII. SPOSOBY EWALUACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. Obserwacje dokonywane przez wychowawców klas, nauczycieli, psychologa szkolnego, uczniów, rodziców.
2. Ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
3. Rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami i pracownikami obsługi.
4. Dokumentacja wychowawcy klasy.
5. Analiza wyników pracy zespołów przedmiotowych.
6. Roczne sprawozdanie z realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

XIII. METODY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywać się będzie w ramach:

- godzin do dyspozycji wychowawcy klasy,
- zajęć z wychowawcą,
- zajęć wychowania do życia w rodzinie,
- zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- intencjonalnych i okazjonalnych spotkań z rodzicami,
- pedagogizacji rodziców,
- imprez i uroczystości organizowanych na terenie szkoły,
- akcji charytatywnych.

XIV. FORMY REALIZACJI PROGRAMU

- zajęcia indywidualne i grupowe,
- rozmowy, pogadanki, wykłady,
- spotkania z psychologiem,
- spektakle profilaktyczne,
- konkursy, olimpiady, wycieczki

*Program został zatwierdzony przez Radę Rodziców
w dniu 27 września 2017r. w porozumieniu z Radą
Pedagogiczną (uchwała Nr 6/2017 z dnia 14.09.2017r - opinia
pozytywna).*

DYREKTOR
[Podpis]
Trzszyna Kielan